

Someketti

Some oppimisympäristönä on haastava sillä se linkittyy ja verkottuu vapaasti ympäristönsä kanssa. Merkittävät palvelujen tarjoajat ovat kaupallisia yrityksiä, joiden toimintaa on vaikea ennakoita. Opiskelijoilla on kuitenkin oikeus turvalliseen oppimisympäristöön myös sosiaalisessa mediassa. Turvallisen oppimisympäristön luomiseen tarvitaan ohjeita ja pelisääntöjä, jotka ohjaavat opiskelijoita ja opetushenkilöstöä turvalliseen, vastuulliseen ja eettisesti kestävään toimintaan.

Salon seudun koulutuskuntayhtymä näkee sosiaalisen median tärkeänä oppimisympäristönä ja haluaa kannustaa sen käyttöä oppimisessa. Tämän vuoksi oppilaitos on laatinut someketin eli suosituksen opiskeluun sosiaalisessa mediassa. Suosituksissa on huomioitu opiskelijan erilaiset roolit sosiaalisessa mediassa. Hän toimii siellä yksityishenkilönä, opiskelijana, ammattilaisena ja työntekijänä sekä yhteisönsä ja yhteiskuntansa jäsenenä.

Someketti pähkinäkuoressa

Opiskelija oman itsensä edustajana

- Toimi tietoisesti ja tavoitteellisesti. Anna hyvä kuva itsestäsi ja rakenna oma verkko-identiteettisi harkiten, sillä verkossa kaikesta jää jälki.
- Suojaa yksityisyyttäsi. Harkitse, mitä kerrot itsestäsi. Ole huolellinen käyttäjätunnustesi ja salasanojesi kanssa.
- Arvioi realistisesti valmiutesi. Aseta opiskelullesi sosiaalisessa mediassa yksilölliset, ammatillista kasvua edistävät tavoitteet huomioiden ammattialasi osaamistarpeet ja oppilaitoksen asettaman minimitason.
- Ole tietoinen, mihin sitoudut. Perehdy huolella palvelujen käyttöehtoihin.

Opiskelija opiskeluyhteisön jäsenenä

- Sosiaalinen media on osa oppilaitoksen oppimisympäristöä ja opiskellessasi siellä sinun tulee noudattaa oppilaitoksen antamia ohjeita ja järjestyssääntöjä.
- Opiskellessasi sosiaalisessa mediassa edistä kunnioittavan, avoimen ja luottamuksellisen opiskeluyhteisön syntymistä.
- Ole läsnä ja osallistu opiskeluun sosiaalisen mediassa.
- Sitoudu opiskeluryhmän pelisääntöihin. Jos loukkaat, pyydä anteeksi. Jos olet tehnyt virheen, korjaa se itse. Pysy asiassa.

- Ole rohkaiseva ja rakentava muita kohtaan. Kiitä julkisesti, mutta anna kriittinen palaute aina kahden kesken asianomaiselle.
- Ota kaikki mukaan keskusteluun, puutu kiusaamiseen ja auta opiskelukaveria tarvittaessa.

Opiskelija oman ammattialansa edustajana

- Osoita toiminnallasi, että hallitset työelämän pelisäännöt. Herätä luottamusta.
- Rakenna tietoisesti hyvää kuvaa itsestäsi ammattialasi osaajana. Verkostoidu taitavasti oman ammattialasi verkostoihin.
- Huomioi työntekijän lojaliteettivelvoite työnantajaa kohtaan. Tuo työpaikkasi tai työssä oppimispaikkasi esiin myönteisessä valossa.
- Älä paljasta työpaikan liikesalaisuuksia. Perehdy ammattialasi ja työpaikkasi salassapitoon ja tietosuojaj- ja tietoturvaohjeisiin.

Opiskelija vastuullisena yhteisön ja yhteiskunnan jäsenenä

- Ota vastuu toiminnastasi sosiaalisessa mediassa.
- Toimi asiallisesti ja käytä hyvää kieltä.
- Kunnioita tekijänoikeuksia ja perehdy tekijänoikeussäädöksiin. Pyydä lupa toisen materiaalin hyödyntämiseen tai käytä Creative Commons -materiaalia.
- Noudata lakia ja hyviä tapoja.
- Puutu asiattomaan, lainvastaiseen tai yksityisyyttä tai turvallisuutta vaarantavaan toimintaan.

Anna hyvä kuva itsestäsi!

Opiskelijan ja oppilaitoksen henkilökuntaan kuuluvan tulee pyrkiä toimimaan sosiaalisessa mediassa hyvien tapojen mukaisesti ja antamaan itsestään hyvä kuva.

Kaikesta toiminnasta sosiaalisessa mediassa jää pysyvä jälki. Eri palveluihin tuotettua sisältöä voidaan yhdistellä ja linkittää. Myös yksityisesti jaetut sisällöt saattavat tulla jaetuksi ulkopuolisille. Yksityishenkilönä toimimista on vaikea erottaa opiskeluun tai työhön liittyvästä toiminnasta. On hyvä harkita, millaisen kuvan haluaa itsestään luoda sosiaalisessa mediassa.

Suojaa yksityisyyttäsi

Liian henkilökohtaisia asioita ei kannata itsestään kertoa somessa. Salasanojen kanssa kannattaa olla huolellinen.

Arvioi realistisesti omat valmiutesi

Turvallinen toiminta edellyttää riittävää sosiaalisen median lainalaisuuksien tuntemusta ja taitoa ennakoida oman toiminnan seurauksia. Opiskelija arvioi opintojen alussa yhdessä opettajan/ kouluttajan kanssa omia valmiuksiaan ja ohjaus tarvettaan.

Aseta yksilölliset tavoitteet opiskelullesi SoMessa

Opiskelija asettaa opiskelulleen sosiaalisessa mediassa yksilölliset, ammatillista kasvuaan edistävät tavoitteet. Opettaja/kouluttaja ohjaa opiskelijaa ottamaan huomioon tavoitteiden asettelussa oman alansa sosiaalisen median osaamistarpeet ja sosiaalisen median palvelujen soveltuvuuden kuhunkin opintokokonaisuuteen.

Opiskelijan tulee kuitenkin saavuttaa opintojensa kuluessa oppilaitoksen määrittelemä minimitaso sosiaalisen median taidoissaan.

Ole tietoinen, mihin sitoudut

Tilin avaaminen tai teoskynnyksen ylittävän sisällön tuottaminen sosiaaliseen mediassa edellyttää opiskelijan ja alaikäisen huoltajan suostumusta. Palvelujen käyttöehtoihin on perehdyttävä huolellisesti ennen sitoutumista. Jos palvelussa kysytään henkilötietoja, on hyvä olla tietoinen, miten niitä käsitellään. Oppilaitos suosittelee käyttämään vain sellaisia palveluja, jotka ovat sitoutuneet noudattamaan EU:n tietosuojalainsäädäntöä.

Mikäli opiskelija ei oman turvallisuutensa vuoksi voi rekisteröityä palveluihin, hänelle osoitetaan vaihtoehtoisia tapoja opiskella.

Yhteisöllisyys

Edistä kunnioittavan, avoimen ja luottamuksellisen ilmapiirin syntymistä.

Ole kunnioittava, rohkaiseva ja rakentava

Kunnioittava, kaunis käytös tekee yhdessä olosta miellyttävää myös sosiaalisessa mediassa. Kun tavoitteena on yhdessä oppiminen, on tärkeää osoittaa arvostavansa toisen mielipiteitä ja osaamista. Hyväksyvä vuorovaikutus rohkaisee kokeilemaan uutta ja kyseenalaistamaan jo opittua. Terve, rakentava kriittisyys ei etsi heikkouksia, vaan kehittämiskohteita ja ratkaisuja.

Ole läsnä, osallistu ja pysy asiassa

Yhdessä tekeminen onnistuu parhaiten, kun kaikki ovat tilanteessa aidosti läsnä ja antavat oman panoksensa. Sosiaalisessa mediassa kaikki ovat harvoin yhtä aikaa paikalla, mutta on monia tapoja osoittaa omaa kiinnostustaan yhteiseen asiaan. Tietyntyläinen kurinalaisuus ja

olennaisessa pysyminen säästää kaikkien aikaa ja pitää vuorovaikutuksen mielekkäänä. Ei kannata uuvuttaa muita loputtomilta tai tarpeettomilta tuntuvilla päivityksillä.

Sitoudu sovittuihin pelisääntöihin. Jos loukkaat, pyydä anteeksi. Jos teet virheen, korjaa se itse.

Kun opiskeluryhmä alkaa rakentaa oppimisympäristöä sosiaaliseen mediaan, on hyvä sopia yhteisistä pelisäännöistä. Jos kuitenkin huomaa loukanneensa toista sosiaalisessa mediassa julkisesti, on hyvä pyytää anteeksi myös julkisesti.

Ota kaikki mukaan. Puutu kiusaamiseen. Tue ja auta tarvittaessa.

Toisille sosiaalisessa mediassa toimiminen on luontevaa ja helppoa. Toiset taas tarvitsevat apua sekä teknisissä kysymyksissä että oman roolin löytämisessä sosiaalisessa mediassa. Auttamalla muita ja itse rohkeasti apua pyytämällä voi edistää omalta osaltaan sitä, että kaikki pääsevät mukaan.

Toisen huomioiva ja kannustava ilmapiiri on kaikille eduksi. Siitä voi kukin huolehtia omalta osaltaan. Kuitenkin ulkopuolisuuden tunteita ja kiusaamista voi ilmetä. On hyvä keskustella opiskeluryhmässä siitä, millaista kiusaaminen voi olla, miten sosiaalisessa mediassa tapahtuvan kiusaamisen voi havaita ja miten siihen puututaan.

Kiitä julkisesti, mutta anna kriittinen palaute aina kahden kesken asianomaiselle

Sosiaalisessa mediassa opetuksen tai opiskelun epäkohtien esille nostaminen loukkaa asianosaisia ja luo helposti opiskeluryhmään kielteisen, ylikriittisen ilmapiirin, jota voi olla vaikea kääntää uudelleen myönteiseksi. Ikävät asiat selviävät parhaiten ottamalla asia reilusti puheeksi kahden kesken asianomaisen kanssa.

Ammatillisuus

Osoita toiminnallasi, että hallitset työelämän pelisäännöt.

Ole luottamusta herättävä työelämän silmissä

Mikä tahansa toiminta sosiaalisessa mediassa voi tulla nykyisten tai tulevien työnantajien tai asiakkaiden tietoon. Vaikka esimerkiksi rekrytoinnissa ei saa käyttää ilman työnhakijan lupaa sosiaalisessa mediassa löytynyttä tietoa, niin vaikutelmaa luotettavuudesta tai epäluotettavuudesta on vaikea estää.

Eri ammattialojen luotettavuus rakentuu erilaisista asioista. Opiskeluryhmissä on hyvä keskustella näistä odotuksista ja siitä, miten ne tulisi huomioida toimittaessa sosiaalisessa mediassa.

Rakenna kuvaa itsestäsi ammattialasi osaajana

Omaa osaamistaan voi kuvata blogeilla ja tuottamalla muulla tavoin sisältöä sosiaaliseen mediaan. Toimittaessa työtehtävissä sosiaalisessa mediassa, on tärkeää kertoa, kuka on ja mistä tulee. Työntekijä edustaa samalla sekä omaa että työnantajansa osaamista.

Teoskynnyksen ylittävää sisältöä tuottaessa on hyvä selvittää, jääkö tekijänoikeudet palvelussa sisällön tuottajalle vai siirtyykö ne palvelun tarjoajalle.

Verkostoidu ammatillisesti

Sosiaalinen media tarjoaa mahdollisuuksia oman osaamisensa markkinointiin, ammatilliseen verkostoitumiseen ja jopa työn saantiin.

Tuo työpaikkasi tai työssäoppimispaikkasi esiin myönteisessä valossa

Sosiaalinen media ei ole oikea paikka entistä tai nykyistä työnantajaa koskevan kritiikin esittämiselle. Lain mukaan työntekijä ei saa aiheuttaa työnantajalle vahinkoa omalla toiminnallaan.

Myös työssä oppijan on noudatettava työelämän pelisääntöjä. Opiskelijan on tärkeä sopia etukäteen, mitä työpaikkaa koskevia asioita voi käsitellä sosiaalisessa mediassa ja millä tavoin työnantaja haluaa niistä viestittävän.

Älä paljasta työpaikan liikesalaisuuksia

Työnantajan liikesalaisuudet ovat luottamuksellista tietoa eikä niitä voi käsitellä sosiaalisessa mediassa.

Perehdy ammattialasi ja työpaikkasi salassapitoon ja tietosuoja- ja tietoturvaohjeisiin

Luottamuksellisia henkilötietoja ei voi käsitellä sosiaalisessa mediassa. Kaikki sosiaali-, terveysalan, työvoimahallinnon tai oppilashuollon asiakkuutta koskevat tiedot ja henkilön taloudellista tilannetta tai yksityiselämää koskevat tiedot ovat salassa pidettäviä.

Yksityisyyden suoja koskee sekä asiakkaita että henkilöstöä.

Vastuullisuus

Toimi vastuullisesti, asiallisesti ja laillisesti turvallisuutta edistäen.

Ota vastuu omasta toiminnastasi

Sosiaalisessa mediassa pieneltä tuntuva asia voi aikaansaada suuria asioita.

Henkilökohtainen mielipide voidaan tulkita kyseisen henkilön edustaman yhteisön viralliseksi kannaksi ja aiheuttaa yhteisölle pysyviä seurauksia. Mitä korkeammassa tai näkyvämmässä asemassa henkilö on kyseisessä yhteisössä, sitä todennäköisemmin toiminta liitetään yhteisöön

Harkitse, milloin, miten ja minkälaisessa mielentilassa toimit. Käytä asiallista kieltä.

Sosiaalinen media kertoo paljon käyttäjänsä elämäntavoista ja jopa elämänhallinnasta. Sosiaaliseen mediaan jää yleensä jälki päivityksen ajankohdasta ja toisinaan myös paikasta. Kannattaa harkita, kuinka paljon haluaa kertoa muille siitä, missä kulloinkin liikkuu. Myös suuressa tunnekuohussa tai nautintoaineiden vaikutuksen alaisena tehdyt päivitykset voivat kaduttaa seuraavana päivänä. Malti ja asiallinen ilmaisutapa on hyvä säilyttää tilanteessa kuin tilanteessa.

Kehitä jatkuvasti osaamistasi

Sosiaalinen media on jännittävä ja alati uudistuva ympäristö, jossa kukaan ei voi tulla täysin valmiiksi taitajaksi. Aina voi oppia ja kokeilla uutta. Osaamistaan kannattaa kehittää jatkuvasti.

Kunnioita tekijänoikeuksia ja perehdy tekijänoikeussäädöksiin. Pyydä lupa toisen materiaalin hyödyntämiseen tai käytä Creative Commons -materiaalia

Sosiaalisessa mediassa on tärkeä noudattaa tekijänoikeuksia myös silloin, kun toiminta liittyy opiskeluun. Tekijänoikeusrikkomukset voivat aiheuttaa vahingonkorvausvaateita. Oppilaitoksella on omat kopioston kanssa tehdyt sopimukset, joista opetushenkilöstö antaa lisätietoa. Creative Commons sisältää materiaalia, jonka hyödyntämiseen on annettu lupa. Palvelun toimintaperiaatteisiin on hyvä perehtyä huolella.

Noudata lakia ja hyviä tapoja

Sosiaalisessa mediassa pätee samat yhteiskunnan säädökset ja pelisäännöt kuin muussakin elämässä.

Puutu asiattomaan, lainvastaiseen tai yksityisyyttä tai turvallisuutta vaarantavaan toimintaan

Asiattomasta tai lainvastaisesta toiminnasta on tärkeä ilmoittaa heti palvelun järjestäjälle. Kun toiminta liittyy opiskeluun, opetuksesta vastaavan henkilön on tärkeä saada tieto asiasta ja hänen on puututtava asiattomaan toimintaan välittömästi. Oppilaitoksella on mahdollisuus käyttää tarvittaessa kurinpidollisia toimia.